

Петрова Т. О. Формування світогляду філолога в умовах глобалізації. *Scientific pedagogical internship «Philological education of the future: prospective and priority directions of scientific research»: Internship proceedings (Lublin, November 27 – December 1, 2017)*. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. P. 102–104.

Maria Curie-Sklodowska
University

Lublin Science
and Technology Park S.A.

Scientific pedagogical internship

**PHILOLOGICAL EDUCATION OF THE FUTURE:
PROSPECTIVE AND PRIORITY DIRECTIONS
OF SCIENTIFIC RESEARCH**

November 27 – December 1, 2017

Lublin, Republic of Poland
2017

Scientific pedagogical internship «Philological education of the future: prospective and priority directions of scientific research» : Internship proceedings, November 27 – December 1, 2017. Lublin : Izdevnieciba «Baltija Publishing». 144 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

<p>Современные направления литературоведения в профессиональной подготовке филолога: «переходность» в контексте синергетики</p> <p>Абабина Н. В......</p> <p>Результати експериментального дослідження процесу формування професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутнього викладача іноземної філології</p> <p>Бегека Д. А......</p> <p>Модернізація системи вищої філологічної освіти в умовах євроінтеграції</p> <p>Бербер Н. М......</p> <p>Місце лінгвістичної бази даних у формуванні сучасного глобального світогляду філолога (на матеріалі графічно-орфографічних іншомовностей художніх творів українських письменників пострадянського періоду)</p> <p>Бороденко Л. М......</p> <p>Читацька грамотність в процесі професійної підготовки майбутніх філологів-викладачів англійської мови та літератури</p> <p>Геркєрова О. М......</p> <p>Методичні засади формування вторинної мовної особистості майбутнього авіадиспетчера</p> <p>Глушаниця Н. В......</p> <p>Роль інтерактивної дошки у процесі навчання іноземної мови у вищій школі</p> <p>Голубинича Л. О......</p> <p>Технологічна грамотність у системі підготовки сучасного викладача іноземної мови</p> <p>Гончаров Г. В......</p> <p>Антрапоцентрична парадигма формування гендерної культури перекладача</p> <p>Гоша Н. М......</p> <p>Категорія оцінки як засіб формування аксіологічної картини світу майбутніх філологів</p> <p>Дейна Л. В......</p> <p>Особистість викладача-філолога у підготовці фахівців для нової української школи</p> <p>Демченко Н. Д......</p> <p>Понятие универбации как элемент формирования современного глобального мировоззрения специалиста-филолога</p> <p>Дьячок Н. В......</p>	<p style="margin-right: 10px;">7</p> <p style="margin-right: 10px;">11</p> <p style="margin-right: 10px;">14</p> <p style="margin-right: 10px;">18</p> <p style="margin-right: 10px;">22</p> <p style="margin-right: 10px;">24</p> <p style="margin-right: 10px;">27</p> <p style="margin-right: 10px;">29</p> <p style="margin-right: 10px;">33</p> <p style="margin-right: 10px;">37</p> <p style="margin-right: 10px;">39</p> <p style="margin-right: 10px;">42</p>
---	--

Формування комунікативної компетенції студентів-філологів: лінгвоконфліктологічний аспект	
Зайцева К. І.	47
Використання інформаційних технологій як можливість удосконалення лінгвістичної підготовки сучасного перекладача	
Запорожець Д. А.	49
Особливості підготовки фахівців з англійської мови та літератури в швейцарських та українських ВНЗ	
Заслужена А. А.	52
Визначення літературознавчої категорії міфу в процесі підготовки філолога	
Колісниченко А. В.	56
Креолізація англомовних рекламних текстів	
Кононець Ю. В.	58
Формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій	
Коноплянник Л. М.	62
Культурне кодування фраземного рівня ціннісної картини світу: до питання про формування світогляду сучасного філолога	
Краснобасва-Чорна Ж. В.	65
Мультимодальність як пріоритетний напрям наукових досліджень і освітня перспектива	
Кузнецова М. О.	69
Домашнє читання як метод навчання філологів	
Кузьменко А. О.	72
Формування перекладацької компетенції у студентів-філологів	
Кучер З. І.	76
Особливості картини світу сучасного філолога	
Кушмар Л. В.	78
Професійна підготовка майбутніх учителів-філологів (на прикладі Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії)	
Нагорний Я. В.	82
Комунікативно-когнітивний підхід у навчанні лексичного матеріалу під час підготовки майбутніх філологів	
Негрівода О. О.	85
Керівництво самостійною роботою студентів-філологів в умовах європінтеграції	
Нікітова І. І.	88

Шляхи формування професійної комунікативної компетенції студентів-філологів	
Ніколашина Т. І.	91
Формування професійної компетенції усного перекладача в сучасному ВНЗ	
Орлова М. О.	95
Формування професійно орієнтованої корейськомовної комунікативної компетентності студентів-сходознавців (на прикладі підготовки фахівців з перекладу)	
Охріменко В. О.	99
Формування світогляду філолога в умовах глобалізації	
Петрова Т. О.	102
Методологія дослідження лінгвістичних та екстралінгвістичних аспектів актуалізації академічної офіційної кореспонденції в межах міжнародної діяльності закладів освіти: інтерогативні конструкції	
Попова О. В.	105
Формування професійної мобільності сучасного філолога технічного ВНЗ у процесі професійного становлення	
Пришупа Ю. Ю.	109
Формування рівня мовної культури студентів Ізмаїльського державного гуманітарного університету	
Романюк І. В.	112
Предметне наповнення програми підготовки бакалаврів-філологів у Львівському національному університеті імені Івана Франка	
Саламаха М. Я.	116
Building ESP competence on the basis of modern technologies of distance learning	
Sulym V. T.	120
Мовна свідомість як ключ до пізнання менталітету етносу	
Терехова Д. І.	122
Специфіка викладання курсу «Теорія та практика перекладу»: шляхи усунення лексичних труднощів перекладу з англійської мови на українську в текстах суспільно-політичної тематики	
Тимейчук І. М.	126
The importance of educational communicative environment for development of professional communicative competence in future philologists	
Тулюхоніна С. І., Галіант Г. В.	128

Література:

1. Астафурова Т. Н. Стратегии коммуникативного поведения в профессионально значимых ситуациях межкультурного общения (лингвистический и дидактический аспекты) : автореф. дис. ... док. пед. наук : 13.00.01 / Т. Р. Астафурова. – М., 1997. – 42 с.

**ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ФІЛОЛОГА
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Петрова Т. О.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри мовних дисциплін

Харківський національний аграрний університет

імені В. В. Докучаєва

м. Харків, Україна

XXI століття – епоха глобального світу, час глобалізаційних процесів, унаслідок яких «основним ресурсом стає інформація, а фактором, що стимулює чи обмежує розвиток суспільства, – знання» [4, с. 119]. Глобалізація є найважливішим напрямом розвитку світу, це процес інтеграції людства в єдине ціле.

Для новітньої всесвітньої науки й практики головними категоріями є поняття «світ» і «фахівець», важливими ж питаннями є з'ясувати призначення фахівця-філолога у світі і формування його світогляду в умовах глобалізації світу. У нашій розвідці спробуємо дослідити особливості й визначальні складники формування світогляду сучасного філолога.

Термін *світогляд* запропонував використовувати стосовно системи людських знань німецький філософ Іммануїл Кант. Світогляд – невід'ємний атрибут людської свідомості [1]. На нашу думку, відношення «світ – філолог» становить складну взаємодію, єдність різномірних компонентів, що формують світогляд філолога, зокрема (наводимо їх відповідно до важливості їхньої ролі і функції):

1) **принципи професійної діяльності** – вихідні положення професійно-педагогічної діяльності філолога, що передусім зумовлені закономірностями розвитку суспільства та політикою держави в галузі освіти. Принципи діяльності – нормативно-регулятивні компоненти світогляду, визначають свідоме практичне й теоретичне ставлення соціального суб'єкта до об'єкта і до самого себе [2]. Уважаємо, що вихідними положеннями професійно-педагогічної діяльності філолога є спирання на традиційні та інноваційні принципи навчання. Принципи навчання – це система вихідних дидактичних вимог, взаємопов'язана діяльність філолога та студента-філолога, спрямована

на засвоєння останніми системи знань, набуття умінь і навичок та їхній загальний розвиток.

Традиційними принципами філологічної освіти розуміємо основоположні ідеї, що пронизують усі рівні й компоненти філологічної освіти, засвідчують їхню системну цілісність і формують професійні компетенції майбутнього фахівця-філолога. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищих навчальних закладів передбачається «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [3]. У сучасному освітньому процесі проблема інноваційних методів навчання залишається однією з актуальних у світовій педагогічній і науково-дослідній діяльності. Ураховуючи власний практичний досвід викладання, а також глобалізаційні процеси у суспільстві, ми можемо виділити такі *інноваційні принципи філологічної освіти* – інтеграція освіти з наукою і виробництвом; взаємозв'язок із філологічною освітою інших країн; використання інтерактивних форм навчання у вищих навчальних закладах; індивідуалізовані, командні, проектні технології отримання знань; інформаційно-комунікативні засоби навчання; онлайн-освіта та інші нововведення. Однак, на наше переконання, вони не повинні спростовувати функції філолога (як викладача), а, навпаки, визначати його нову роль – тренера, менеджера й консультанта;

2) **узагальнені науково-теоретичні знання** – головне інформаційне підґрунтя світогляду філолога. Чим ширший зміст цих знань, тим набагато грунтовнішою, більш кваліфікованою стає база світогляду філолога. При цьому йдеться не просто про мовні знання, а про професійно важливі знання фахівця-філолога, які практично й теоретично розкривають сутність взаємозв'язку між ним та світом;

3) **методи формування світогляду філолога** – це система основних підходів, засобів розвитку й активізування розумової діяльності філолога: а) установлення внутрішньодисциплінарних і міждисциплінарних зв'язків між досліджуваними явищами й правильне їхнє тлумачення; б) розвиток методологічних знань – узагальнених знань про методи й структуру філологічної науки; в) генералізація, систематизування та узагальнення філологічних знань; г) формування уявлень про розвиток філологічної науки; д) розвиток наукового мислення (стилю мислення), оскільки мислення – активний процес відображення об'єктивного світу в поняттях, судженнях, теоріях, що здійснюють за допомогою таких розумових операцій, як аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення філологічних категорій;

4) **форми формування світогляду філолога** – способи розуміння ним свого місця у світі: а) *філософська форма*, що є теоретичною формою ставлення людини до світу, дозволяє осмислити світ як світ людини, розглянути місце і становище фахівця у світі, її смисложиттєві проблеми; б) *релігійна форма*, що через віру в потойбічне божественне начало формує у філолога ставлення до світу, надає йому смисловій завершеності і таким

чином людина досягає гармонії; в) *наукова форма* – усвідомлення світу через отримання істинних знань про нього, відкриття фахівцем об'єктивних законів світу й передбачення тенденцій його розвитку;

5) *переконання* – інтелектуальна позиція філолога, упевненість у достовірності й правильності своїх ідей та поглядів, а також прийняття чи відкидання світоглядних знань. Обов'язковою умовою перетворення знань на переконання є розвиток діалектичного мислення. Для цього необхідне вироблення спеціальних інтелектуальних умінь: розглядати досліджуване явище з різних поглядів, у взаємозв'язку з іншими, за дії різних факторів у конкретних умовах і часі, в розвитку й перспективі.

Інші складники сучасного світогляду філолога не менш важливі, проте вони відрізняються від схарактеризованих вище за змістом і сутністю, зокрема: *цінності* – ставлення до всього навколошнього з урахуванням прагнень, потреб, зацікавлень людей; *ідеали* – норма, зразок, на які може орієнтуватися філолог, формуючу свої світоглядні цінності, що визначать його життєву орієнтацію в усіх сферах діяльності.

На нашу думку, формування світогляду філолога – складний процес розвитку особистості, який триває все його життя, а найінтенсивніше – у період опанування основ філологічних наук і набуття практичного досвіду. При цьому становлення світогляду філолога як майбутнього викладача зумовлює передусім зміст навчальних дисциплін у вищій школі.

Отже, на формування світогляду філолога в умовах глобалізації впливають: більшою мірою – принципи професійної діяльності, узагальнені науково-теоретичні знання, методи формування світогляду філолога, переконання; меншою мірою – цінності й ідеали. Світогляд філолога – це цілісна система теоретичних знань, практичного досвіду, уявлень, поглядів, переконань, через які він сприймає, осмислює й оцінює світ і сам себе у глобальному вимірі. Світогляд філолога забезпечує його методами пізнання світу та надає сенсу його діяльності.

Література:

1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. для ВНЗ. – 3-те вид., доопрац. і доп. / О. Вишневський. – К., 2008. – 568 с.
2. Данильян О. Г. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Х. : Право, 2012. – 312 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/4%20KURS/4/1/001start.htm.
3. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. №1556-VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 63. – Ст. 1728.
4. Сохраниева Т. В. Гуманистические ориентиры развития системы образования // Философские науки. – 2005. – № 9. – С. 117–121.